

شناسه	مقررات - رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۰/۱۰/۲۰
عنوان موضوع	ضرورت بازنگری در نحوه ایجاد و تأسیس شعبات متعدد فروشگاه های زنجیره ای و همچنین نحوه نرخ گذاری و تخفیفات این فروشگاه ها		
مرجع طرح موضوع	اتاق اصناف استان		
شرح موضوع	تأسیس و ایجاد شعبات فروشگاه های زنجیره ای در استان ها از طریق اخذ مجوز از اتحادیه کشوری صنف فروشگاه های زنجیره ای بوده و سازمان صمت و اتاق اصناف مراکز استان ها هیچ گونه نقش و نظارتی در خصوص این فروشگاه ها ندارند . رشد قارچ گونه شعبات این فروشگاه ها طی یک سال اخیر و بستن قراردادهای اجاره با بهای گزاف موجب تحت الشعاع قرار دادن قیمت اجاره بهای واحدهای صنفی و در نتیجه تعطیلی بسیاری از کسبه و اعتراض فعالان اقتصادی این حوزه شده است لذا اتاق اصناف استان به نمایندگی از جامعه صنفی خواستار پیگیری موضوع در سطح ملی و از طریق شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی شده است. نحوه قیمت گذاری کالاها و تخفیفات غیر واقعی، عدم امکان پیگیری تخلفات این فروشگاه ها، عدم اخذ استعلام از مراجع استانی، عدم رعایت توازن جمعیتی و منطقه ای شهرستان در تأسیس این فروشگاه ها، عدم انتفاع استانها از درآمد مالیاتی این فروشگاه ها و ... از دیگر موارد مورد اعتراض نمایندگان بخش های خصوصی و دولتی در جلسه کارشناسی بود که نهایتاً منجر به ارائه پیشنهادات در جهت اصلاح آیین نامه و بخشنامه های مربوطه شد.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	- تأسیس و ایجاد شعبات فروشگاه های زنجیره ای در استانها با اخذ مجوز از اتحادیه های کشوری بدون هماهنگی با سازمان صمت و اتاق اصناف استان و نقش این مجموعه ها در تأسیس و ایجاد شعبات فروشگاه های زنجیره ای در استان - عدم اخذ استعلام از مراجع استانی (اماکن، بهداشت و ...) - افزایش قارچ گونه تعداد شعبات فروشگاه های زنجیره ای طی یک سال اخیر و تعطیلی حدود ۲۰ واحد کسبه خرد با افتتاح هر فروشگاه در استان - افزایش فروشگاه های زنجیره ای در استان بدون در نظر گرفتن تراکم جمعیتی و منطقه ای (تراکم فروشگاه ها در مناطق خاص) - پیشنهاد اجاره بهای بالاتر از عرف توسط این فروشگاه ها و تحت الشعاع قرار دادن اجاره بهای سایر واحدهای صنفی و افزایش اجاره بها توسط مالیکن و در نتیجه افزایش هزینه سربار و تعطیلی بسیاری از کسبه - نحوه قیمت گذاری و تخفیفات این فروشگاه ها (حراج غیر واقعی - به استناد گزارشات بازرسی اتاق اصناف و سازمان صمت قیمت های اعلامی در تخفیفات بیشتر از قیمت واقعی محصول و عوام فریبی می باشد) - اعمال تبلیغات و تخفیفات بدون هماهنگی با اتحادیه در استان - عدم پاسخگویی و ارائه فاکتور توسط فروشگاه های زنجیره ای در بازرسی ها - عدم امکان پیگیری تخلفات شعبات فروشگاه های زنجیره ای و مختومه شدن پرونده تخلفات در تعزیرات - ایجاد نارضایتی در کسبه استان و مراجعات گسترده به اتاق اصناف استان جهت پیگیری موضوع - توزیع کالای تنظیم بازار در فروشگاه های زنجیره ای - عدم امکان ورود اماکن به موضوعات مربوطه به فروشگاه های زنجیره ای بدون اخذ مجوز از تهران یا مقام قضائی - عدم انتفاع استان از درآمد مالیاتی فروشگاه های زنجیره ای و پرداخت مالیات توسط فروشگاه های زنجیره ای در مرکز		
جمع بندی جلسه کارشناسی به تاریخ	پنجاه و سومین جلسه کمیته کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان با دستور جلسه "ضرورت بازنگری در نحوه ایجاد و تأسیس شعبات متعدد فروشگاه های زنجیره ای و همچنین نحوه نرخ گذاری و تخفیفات این فروشگاه ها" در روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۴ با حضور نمایندگان بخش های خصوصی و دولتی در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بیرجند برگزار گردید.		

رضا علیزاده - رئیس اتاق اصناف استان با اذعان به اینکه ایجاد و راه اندازی قارچ گونه فروشگاه های زنجیره ای در کشور و به ویژه در خراسان جنوبی معضلاتی را ایجاد نموده است افزود در بخشی از صنوف یک سری محدودیت هایی وجود دارد اما در بحث فروشگاه های زنجیره ای با توجه به اینکه دارای اتحادیه مستقل و مستقر در تهران می باشد متأسفانه در استان هیچ گونه هماهنگی با اتاق اصناف یا اتحادیه مربوطه صورت نمی گیرد که در این خصوص مکاتبات و پیگیری های متعددی از سمت استانداری و سازمان صمت انجام شده است که متأسفانه نتیجه ای نداشته است. رئیس اتاق اصناف استان تعداد فروشگاه های زنجیره ای در سطح شهرستان بیرجند را ۳۰ فروشگاه اعلام نمود و گفت این تعداد فروشگاه زنجیره ای با توجه به جمعیت استان توجیهی ندارد و باعث ورشکستگی و تعطیلی واحدهای خرد و بروز تبعات اجتماعی زیادی شده است وی در ادامه به مراجعات متعدد صنوف استان در اعتراض به این مشکل و عدم اقدام موثر در خصوص رفع آن اشاره نمود و اعلام داشت: به هیچ عنوان مخالف افتتاح فروشگاه های زنجیره ای در استان نیستیم بلکه خواسته ما اعمال استاندارد، قاعده و تعیین سقف براساس تراکم جمعیتی و منطقه ای است و وجود ۳۰ فروشگاه زنجیره ای در شهرستانی با ۲۰۰ هزار جمعیت هیچ گونه توجیهی ندارد و باعث ورشکستگی صنوف خرد شده است. تراکم فروشگاه های زنجیره ای در مناطق خاصی از استان، از دیگر موارد گله مندی رئیس اتاق اصناف استان در این جلسه بود. رئیس اتاق اصناف استان با استناد به گزارشات بازرسی سازمان صمت و اتاق اصناف، نحوه قیمت گذاری و حراج غیر واقعی برخی از این فروشگاهها را بازی دادن مردم اعلام نمود و گفت از سوی دیگر این فروشگاه ها با پیشنهاد اجاره های هنگفت باعث بالا بردن اجاره بهای واحدهای صنفی شده اند وی در ادامه به افزایش اجاره بهای یک واحدکسب از ۴ میلیون به ۳۸ میلیون در خیابان غفاری اشاره نمود و افزود پیشنهاد و دادن این رقم، اجاره بهای کلیه واحدهای صنفی آن محدوده را تحت الشعاع قرارداد و مالکین نسبت به افزایش اجاره بهای واحدهای صنفی اقدام کرده اند که باعث افزایش سرسام آور هزینه سربار و در نتیجه تعطیلی کسبه شده است. علیزاده همچنین با اشاره به جلسه با مدیرکل امور مالیاتی استان اعلام نمود: هیچ درآمد مالیاتی در خصوص فروشگاه های زنجیره ای به استان تعلق نمی گیرد و مالیات از طریق فروشگاه مرکزی در تهران پرداخت می شود. وی در ادامه اذعان داشت نکته مهم دیگر در این خصوص خروج سرمایه نقدی از استان می باشد زیرا خرید این فروشگاه ها به صورت یکجا و عمده از تهران، اصفهان، شیراز و ... می باشد.

رئیس اتاق اصناف استان پیشنهاد خود را به شرح ذیل اعلام نمود:

- ایجاد و تأسیس شعبات فروشگاه های زنجیره ای در استان با هماهنگی و موافقت سازمان صمت و یا اتاق اصناف مرکز استان باشد.

- اخذ استعلام از مراجع استانی مانند صنوف مشابه

محمد وحدتی - نائب رئیس و کارشناس اتحادیه خواربارفروشان، نیز با ابراز گلایه مندی، وجود ۳۰ فروشگاه زنجیره ای در شهرستانی با جمعیت ۲۰۰ هزار نفری را عامل تعطیلی و ورشکستگی اصناف این حوزه اعلام نمود و تخفیفات اعلام شده توسط برخی از این فروشگاه ها را غیر واقعی اعلام نمود و گفت قیمت واقعی پایین تر از قیمت تخفیف این فروشگاه ها در حراجی می باشد و این عوام فریبی است. عدم انتفاع استان از درآمد مالیاتی حاصل از فروش این فروشگاه ها از دیگر موارد اعلامی توسط وحدتی در این جلسه بود وی گفت بار مالیاتی این صنف بردوش اعضای اتحادیه می باشد و پرداخت مالیات فروشگاه های زنجیره ای از طریق فروشگاه مرکزی در تهران بوده و از این بابت نیز درآمدی به استان نمی رسد.

محمد شریف - رئیس اتحادیه خواربارفروشان، با اشاره به مکاتبات و پیگیری های متعدد در خصوص ساماندهی فروشگاه های زنجیره ای و کنترل تعداد آنان اظهار داشت با تأسیس هر فروشگاه زنجیره ای حدود ۲۰ واحد صنفی تعطیل می شوند وی گفت: اجاره ای که این فروشگاه ها پیشنهاد و پرداخت می کنند سایر فروشگاه ها را تحت تأثیر قرار داده و مشکلات بسیاری را به وجود آورده است. عدم ارائه فاکتور توسط این فروشگاه ها در بازرسی ها و عدم امکان پیگیری تخلفات این فروشگاه ها از دیگر موارد مطرح شده توسط رئیس اتحادیه خوار و بار در این جلسه بود. شریف با گلایه مندی از اینکه چگونه است که هریک از

اعضای اتحادیه که تخلفی انجام دهند قابل پیگیری است و باید پاسخگو باشند؟! از عدم پاسخگویی این فروشگاه‌ها در خصوص تخلفات ابراز نارضایتی نمود. الزام صنوف به اخذ مجوز جهت تبلیغات و تخفیفات از اتحادیه مربوطه و عدم اعمال این موارد در خصوص فروشگاه‌های زنجیره‌ای از دیگر موارد تبعیض در خصوص این فروشگاه‌ها اعلام شد. رئیس اتحادیه خواربار نیز بسیاری از تخفیفات این فروشگاه‌ها را به استناد بازرسی‌های انجام شده عوام فریبی اعلام نمود و خواستار نظارت بر تخفیفات این فروشگاه‌ها و امکان پیگیری تخلفات شد. توزیع کالاهای اساسی تنظیم بازار در فروشگاه‌های زنجیره‌ای و عدم نتیجه در خصوص پیگیری این موضوع از جمله موارد مهم و مورد اعتراض نمایندگان اتحادیه خوار و بار استان بود. الزام بهداشت به عدم فروش ادویه فله و درج سیب سلامت و پروانه بهداشتی در صنف خوار و بار و عدم رعایت این موضوع توسط فروشگاه‌های زنجیره‌ای از دیگر موارد مطرح شده توسط رئیس اتحادیه خوار و بار فروشان در این جلسه بود.

سرگرد ابولقاسم طاهری نماینده اداره اماکن نیروی انتظامی استان نیز ضمن به جا دانستن اعتراض اصناف استان بر این موضوع اعلام داشت: مجوز تأسیس شعبات این فروشگاه‌ها از تهران صادر می‌گردد و هیچ‌گونه استعلامی از اداره اماکن استان انجام نمی‌شود و اداره اماکن نیروی انتظامی استان‌ها فقط حق نظارت کلی بر این فروشگاه‌ها را دارند و زمانی که گزارش و یا تخلفی منعکس می‌گردد، بدون مجوز از تهران و یا دستور مقام قضائی حق برخورد نداریم.

محمد بوستانی - کارشناس سلامت محیط معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، نیز اذعان داشت که مجوز فروشگاه‌های زنجیره‌ای از تهران صادر می‌شود و استعلامی از استان اخذ نمی‌شود تنها روز گذشته یک درخواست استعلام از اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای به مرکز بهداشت بیرجند در خصوص دیلی مارکت ارسال شده است و هم‌چنین یک مورد هم در خصوص افق کوروش بوده است. نماینده بهداشت همچنین اذعان داشت برخورد ما با فروشگاه‌های زنجیره‌ای و سوپرمارکت‌ها در خصوص وضعیت بهداشتی، تاریخ مصرف محصولات و ... یکسان می‌باشد.

مظفر آریانفر - رئیس اداره اصناف سازمان صمت استان، گفت مشکل مطرح شده واقعیتی است که وجود دارد و در دو بخش قابل بررسی است:

۱- مشکل قانونی: در گذشته براساس بند "ل" ماده ۳۰ قانون نظام صنفی کلیه اتحادیه‌ها در ابتدای سال پیشنهادات خود را در خصوص تعداد واحدهای صنفی مورد نیاز با توجه به جمعیت، مسافت و حریم هر صنف از یکدیگر اعلام می‌کردند که با تصویب ماده ۷ اصل ۴۴ قانون اساسی (بحث رقابت پذیری) که قانون بالاسری است این بند از قانون نظام صنفی حذف گردید و مشکلاتی را برای اصناف به وجود آورد لذا به درخواست مجموعه‌های اقتصادی یا افرادی که می‌خواهند فعالیت اقتصادی را شروع کنند کسی یا دستگاهی نمی‌تواند از صدور مجوز خودداری نماید (بنابراین صدور مجوز قابل جلوگیری نیست)

۲- مشکل دیگر مربوطه به مجموعه اصناف و تشکل صنفی در مرکز می‌باشد. در مرکز استان ضوابط تخصصی هر رشته توسط اتحادیه آن تشکل صنفی پیشنهاد و توسط اتاق اصناف بررسی و به کمیسیون نظارت ارائه می‌گردد. در مرکز نیز این ضوابط توسط اتاق اصناف ایران به دبیرخانه اتحادیه نظارت پیشنهاد و براساس این ضوابط مجوزها صادر می‌گردد، بنابراین مشکلات ناشی از این موضوع و صدور مجوز توسط مرکز متوجه مجموعه اصناف کشور و عدم انسجام و هماهنگی بین اتاق‌های اصناف استانی و نمایندگان صنفی‌شان هست که باید این مطلب به اتاق اصناف ایران منعکس و مشکل از طریق آن اتاق نیز بررسی و پیگیری گردد تا موارد پیشنهادی در آیین‌نامه‌ها و ضوابط مربوطه اصلاح گردد.

از این رو پیشنهاد نمود:

- انعکاس موضوع به اتاق اصناف ایران و پیشنهاد اصلاح ضوابط از طریق آن اتاق

- قبل از افتتاح فروشگاه حتماً استعلام اماکن و بهداشت از مجموعه شهرستان و استان ها اخذ گردد تا بتوانند با توجه به موقعیتی که در آن هستند و اشراف دارند، نظر دهند و نظر آنان برای اتحادیه کشوری ملاک باشد.

رئیس اداره اصناف سازمان صمت استان با اشاره به وضعیت استان از نظر کشاورزی و صنعت اعلام داشت خراسان جنوبی استانی کوپری است که بیشترین تعداد شاغلین را در بخش کارمندی و اصناف دارد و سرانه واحد صنفی در استان ۲ برابر سرانه کشوری است. در کشور به ازای هر ۳۶ نفر یک واحد صنفی وجود دارد ولی در استان به ازای هر ۱۷ نفر و در شهرستان بیرجند به ازای هر ۱۵ نفر یک واحد صنفی وجود دارد یعنی سودی که یک واحد صنفی در سایر استان ها دارد در استان ما بین ۲ تا ۳ واحد صنفی تقسیم می شود. آریانفر در ادامه تأکید نمود این مشکل خاص استان ما نیست اما به دلیل وضعیت و تعداد صنوف در استان ما، این مشکل برجسته تر می باشد.

رئیس اتاق اصناف استان در پاسخ به طرح، انعکاس و پیگیری موضوع از طریق اتاق اصناف ایران اعلام نمود: پیگیری های متعددی با اتاق اصناف ایران صورت گرفته که بی نتیجه مانده است و همچنین چندین پرونده تخلف طی سال گذشته برای فروشگاه های زنجیره ای استان تشکیل و به تعزیرات ارسال شده است که براساس اعلام مرکز و بنا به دلایلی مختومه شده است. رئیس اتاق اصناف استان با اشاره به تبصره ماده ۳ ضوابط خاص رسته های شغلی اتحادیه کشوری صنف فروشگاه های زنجیره ای (چنانچه حداقل مترائز تعیین شده توسط کمیسیون نظارت شهرستان بیش از مساحت تعیین شده در بند (۳-۳) این ماده باشد، اتحادیه کشوری در صدور پروانه کسب ملزم به رعایت مصوبه کمیسیون نظارت شهرستان محل استقرار می باشد) خواستار اعمال و پیگیری این موضوع از طریق کمیسیون نظارت استان شد.

محمد رضا لکزایی - رئیس گروه امور بازرگانی دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری، اعلام داشت این جلسه از محدود جلساتی است که کلیه حاضرین در جلسه هم نظر هستند و هیچ گونه اختلاف نظری در این خصوص ندارند. وی گفت همه ما با نفس ایجاد و تأسیس فروشگاه های زنجیره ای موافق هستیم چراکه کاملاً قانونی است و در قانون جایگاه دارند بلکه مشکل در خصوص نحوه برخورد، تعداد زیاد و نادیده گرفتن نظر مسئولین شهرستان ها و استان ها در خصوص صدور پروانه کسب، ایجاد و تأسیس این واحدها می باشد. وی در ادامه با تأکید بر اینکه استانداری و کلیه مجموعه ادارات ذیربط وظیفه خود را حمایت از اصناف استان می دانند گفت راه حل مناسب جهت پیگیری این موضوع طرح در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی می باشد. لکزایی در ادامه با اشاره به رشد قارچ گونه فروشگاه های زنجیره های طی یک سال اخیر و با توجه به اینکه بار اشتغالی که اصناف ما به دوش می کشند بیش از سایر استانها است، اعلام داشت می توان با استدلال کاملاً منطقی و روشن، عامه پسند و محکمه پسند این موضوع را از مجرای قانون و شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی طرح و با ارائه پیشنهادی کامل و جامع که نه نقص قانون باشد و نه اصول را زیر پاگذارد این موضوع را پیگیری نمود. رئیس گروه امور بازرگانی دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری، در پایان با اشاره به مباحث مطرح شده پیشنهادات خود را به شرح ذیل عنوان نمود:

- صدور مجوزها با هماهنگی سازمان صمت و اتاق اصناف مرکز استان.
- رسیدگی به تخلفات در اختیار بازرسی اتاق و سازمان صمت باشد و تعزیرات بتواند نظر دهد.
- تعداد فروشگاه ها براساس جمعیت شهر باشد و بیش از آن تعداد، اتوماتیک وار مجوز صادر نشود.
- تخفیفات و تبلیغات فروشگاهها با تأیید اتحادیه مربوطه باشد.

پیگیری موضوع تخلفات شعبات فروشگاه های زنجیره ای از طریق دادستان از دیگر پیشنهادات مطرح شده توسط لکزایی در این جلسه بود. رئیس گروه امور بازرگانی دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری، همچنین اعتراض اعلام شده به توزیع کالاهای تنظیم بازار در فروشگاه های زنجیره ای را مورد پذیرش دانست و اعلام نمود این اقدام بدون برگزاری جلسات تخصصی و هماهنگی با مقامات بالادستی بوده که حتماً پیگیری می شود تا هرگونه توزیع کالای اساسی از این به بعد با مصوبه کمیته تخصصی تنظیم بازار انجام شود.

ولی اله احمدی - کارشناس دفتر سرمایه گذاری و اشتغال استانداری، نیز باتوجه به مشکلات به وجود آمده اعلام نمود پیگیری موضوع در استان نتیجه ای نخواهد داشت و باید از ظرفیت مجمع نمایندگان استان و شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی، موضوع در سطح ملی و از طریق درخواست اصلاح آیین نامه و بخشنامه مربوطه با همراهی سایر استانها پیگیری گردد، چرا که رشد بی رویه تعداد فروشگاه های زنجیره ای بدون در نظر گرفتن توازن جمعیتی و منطقه ای اصناف را با مشکلات جدی مواجه نموده است .	
مصوبات و پیشنهادات ۱- موارد ذیل جهت اصلاح در "ضوابط خاص رسته های شغلی اتحادیه کشوری صنف فروشگاه های زنجیره ای " پیشنهاد گردید: ○ ایجاد و تأسیس شعبات فروشگاه های زنجیره ای در استان ها با هماهنگی و موافقت سازمان صمت و یا اتاق اصناف مرکز استان باشد. ○ اخذ استعلام از مراجع استانی (اماکن، بهداشت و ...) مانند صنوف مشابه ○ رسیدگی به تخلفات در اختیار بازرسی اتاق اصناف و سازمان صمت باشد و امکان اعمال نظر توسط تعزیرات وجود داشته باشد ○ تعداد فروشگاه ها براساس جمعیت شهرستان باشد و بیش از آن تعداد، اتوماتیک وار مجوز صادر نشود. ○ تخفیفات و تبلیغات فروشگاهها با تأیید اتحادیه مربوطه باشد. ۲- مکاتبه دبیرخانه شورای گفتگوی استان با سایر دبیرخانه شوراهای گفتگوی سراسر کشور در جهت اعمال نظر در خصوص اصلاح "ضوابط خاص رسته های شغلی اتحادیه کشوری صنف فروشگاه های زنجیره ای " ۳- برگزاری جلسه کارشناسی تکمیلی بعد از احصاء نظرات سایر استانها به منظور جمع بندی نهایی جهت طرح در جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان و پیگیری موضوع در سطح ملی ۴- پیگیری موضوع توزیع کالاهای تنظیم بازار در فروشگاه های زنجیره ای از طریق دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری ۵- پیگیری در خصوص برگزاری جلسه ای با دادستان محترم به منظور طرح موضوع تخلفات فروشگاه های زنجیره ای توسط اتاق اصناف استان ۶- پیگیری اجرای تبصره ماده ۳ ضوابط خاص رسته های شغلی اتحادیه کشوری صنف فروشگاه های زنجیره ای (چنانچه حداقل مترای تعیین شده توسط کمیسیون نظارت شهرستان بیش از مساحت تعیین شده در بند (۳) -۳) این ماده باشد، اتحادیه کشوری در صدور پروانه کسب ملزم به رعایت مصوبه کمیسیون نظارت شهرستان محل استقرار می باشد) در استان از طریق ارسال مکاتبه ای از سمت اتاق اصناف به دبیرخانه کمیسیون نظارت و بررسی موضوع در آن کمیسیون	پیشنهادات
۱- نامه درخواست اتاق اصناف (مکاتبه شماره ۱۹۰۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۴ ۲- نامه رئیس مرکز اصناف و بازرگانان ایران و دبیر هیأت عالی نظارت در خصوص "ضوابط خاص داخلی اتحادیه کشوری صنف فروشگاه های زنجیره ای" - نامه شماره ۶۰/۱۱۶۱۸۸ مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۵	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه